

Veiligheidsplan

SBO Diekmaat

Da Vinci Berkelland

SBO Diekmaat
Wheemerstraat 10
7161 AN Neede

Inleiding:

Elke school is verplicht om beleid te voeren ten aanzien van veiligheid, waarbij men veiligheid in een breed perspectief moet zien. Het heeft betrekking op de veiligheid van gebouwen (vastgelegd in de gebruikersvergunning), op de arbeidsomstandigheden (Arbo-wet), de veiligheid bij binnen- en buitenschoolse activiteiten en de sociale veiligheid.

Deze 4 elementen bepalen gezamenlijk het totale beleid ten aanzien van de veiligheid op SBO Diekmaat.

Om prettig en effectief te kunnen leren en werken moeten leerlingen en leerkrachten zich veilig voelen. Dat geldt zowel voor de fysieke veiligheid ("Loop je op school geen gevaar? Zijn alle voorschriften van de Arbo opgevolgd?") als voor de sociale veiligheid ("Hoe ga je om met elkaar en met de spullen van jezelf en een ander?")

SBO Diekmaat wil een veilige school zijn voor zowel kinderen, teamleden als ouders/verzorgers. Dat betekent dat SBO Diekmaat een plek moet zijn waar rust heerst, waar leerlingen, personeel en ouders/verzorgers zich thuis en veilig voelen en waar alle betrokkenen respectvol, prettig en vriendelijk met elkaar omgaan.

In dit protocol wordt aangegeven wat de uitgangspunten hierbij zijn en welke werkwijze hierin wordt gevolgd.

SBO Diekmaat maakt deel uit van de stichting OPONOA. Het beleid van de stichting OPONOA met betrekking tot veiligheid is vastgelegd in een concept ARBO-beleidsplan, waarin het bestuur streeft naar optimale arbeidsomstandigheden voor haar personeel en leerlingen. Om dit te bereiken initieert het bestuur diverse activiteiten, die in deze notitie nader worden omschreven.

d.d. april 2023

Inleiding

Inhoudsopgave	pagina
1. Algemene uitgangspunten en wettelijk kader	4
2. Twee soorten veiligheid	6
3. Sociale veiligheid	8
4. Afspraken	11
5. Wat te doen bij calamiteiten?	13
6. Respectprotocol	14
7. Internetprotocol	21
8. Het ontruimingsplan	27
9. Vermoeden van huiselijk geweld, mishandeling, verwaarlozing en seksueel misbruik	29
10. Incidentenregistratie	30
11. Rouwverwerking	31

Bijlagen:

- Bijlage 2.1 SBO Diekmaat registratie ongevallen
- Bijlage 2.2 SBO Diekmaat vervoer door vrijwilligers
- Bijlage 3.1 SWPBS Jaarplan
- Bijlage 7.1 informatiebrief ouder internet misbruik
- Bijlage 7.2 regels voor gebruik computer SBO Diekmaat
- Bijlage 8.1 brand instructie personeel
- Bijlage 8.2 belangrijke aandachtspunten bij brand
- Bijlage 8.3 taken bedrijfshulpverleners
- Bijlage 8.4 SBO Diekmaat brandhoes
- Bijlage 9.1 handleiding Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Bijlage 9.1 SBO Diekmaat Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Bijlage 10.1 format incidentenregistratie

Hoofdstuk 1 Algemene uitgangspunten en wettelijk kader

1.1. Wat verstaan we onder een sociaal veilige school?

Een veilige school is een school waar, naar beste vermogen, alle maatregelen zijn genomen om kinderen, personeel en ouders te beschermen tegen situaties of omstandigheden die een gevaar (kunnen) vormen voor het lichamelijk en geestelijk welzijn van alle betrokkenen.

Een veilige school is een school waar leerlingen zich thuis voelen, waar ze graag vertoeven en daadwerkelijk voelen dat ze serieus worden genomen. Op een veilige school pesten leerlingen niet en worden ze ook niet gepest. Op SBO Diekmaat – Da Vinci Berkelland hebben we respect voor elkaar en wordt gestreefd naar een veilige school vrij van pestgedrag, discriminatie en intimidatie. De school heeft randvoorwaarden gecreëerd om het veilige klimaat te waarborgen (de benoeming van een interne vertrouwenspersonen, de benoeming van een veiligheidscoördinator en er is een klachtenregeling). Waar nodig wordt samengewerkt met de leerplichtambtenaar, jeugdzorg, politie en justitie.

Een sociaal veilige school is pro-actief, voert beleid dat gericht is op preventie van gebeurtenissen die tot gevoelens van onveiligheid en intimidatie kunnen leiden.

Sociaal wenselijk gedrag wordt middels duidelijke gedragsverwachtingen en schoolafspraken voor leerlingen, ouders en personeel gestimuleerd.

1.2. Klachtenregeling

Sinds 1 augustus 1998 is op elke school voor primair onderwijs een klachtenregeling verplicht. Deze regeling garandeert een zorgvuldige procedure met betrekking tot de behandeling van klachten. De regeling heeft betrekking op het indienen van klachten door zowel leerlingen, ouders als personeel bij de klachtencommissie.

Deze commissie beoordeelt of een klacht al dan niet gegrond is en rapporteert het resultaat aan het bevoegd gezag en adviseert inzake de afhandeling van de klacht. Het bevoegd gezag neemt vervolgens de noodzakelijk geachte maatregelen.

Het bevoegd gezag van SBO Diekmaat is aangesloten bij de landelijke Klachtencommissie van het Openbaar Onderwijs.

In de schoolgids is verdere informatie over de klachtenregeling opgenomen, de klachtenregeling ligt op school ter inzage.

1.3. Pesten

Aan het voorkomen van pesten wordt veel aandacht besteed. Pesten vormt immers een ernstige bedreiging voor het geluk en welbevinden van leerlingen en personeel. Een veilige school heeft een veilige omgeving gecreëerd waarin leerlingen en volwassenen respect hebben voor zichzelf, voor elkaar en voor de omgeving.

De veilige school doet dan ook alles wat in haar macht ligt om pesten te voorkomen. In het respectprotocol SBO Diekmaat is vastgelegd op welke wijze de school werkt aan het voorkomen van pestgedrag en aan een eenduidige manier van reageren op pestgedrag.

1.4. De rol van de inspectie

Met de indicatoren omtrent sociale veiligheid beoordeelt de inspectie van het onderwijs de (beleids)maatregelen die de sociale veiligheid van leerlingen en personeel moeten waarborgen en waarvan wordt verwacht dat een school ze treft.

Beoordeeld wordt of de school zich actief op de hoogte stelt van de veiligheidsbeleving door leerlingen en personeel en van incidenten die zich voordoen. Daarnaast wordt gekeken of de school beleid voert om incidenten te voorkomen en adequaat handelt als incidenten zich toch voordoen.

1.5. Beleidsmaatregelen van de school

De school waarborgt de sociale veiligheid aan de hand van documenten of protocollen waarin wordt omschreven hoe de school de veiligheid concretiseert.

Te denken valt aan:

- Veiligheidsprotocol
- Respectprotocol
- Jaarplan SWPBS (School Wide Positive Behavior Support)
- Lessen, oa uit de methode "Goed gedaan"
- Arrangementskaarten Sociaal Emotioneel Leren (SEL) en Leren Leren deel uitmaken van het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)
- Afname tevredenheidsonderzoeken bij zowel personeel als leerlingen, waarin de component veiligheid naar voren komt (signalering)
- Afname veiligheidsonderzoek bij leerlingen
- SCOL leerlingvolgsysteem sociaal emotionele ontwikkeling, geeft mede inzicht in het gevoel van welbevinden van leerlingen

Hoofdstuk 2 Twee soorten veiligheid

2.1. Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid is gericht op beperking van risico's om het aantal ongelukken in en om de school te beperken.

In het kader van deze fysieke veiligheid doen we aan de hand van het programma "Arbo-meester", een veiligheidsinspectie ook wel genoemd **risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)** van het schoolgebouw. Deze inspectie wordt aangestuurd door het College van Bestuur van de school, de Stichting Oponoa, en vindt eenmaal per 4 jaar plaats. De uitkomsten wordt getoetst door een arbeidsdeskundige van de Arbodienst. De evaluatie van gemaakte afspraken vindt jaarlijks plaats en het plan van aanpak wordt dan bijgesteld.

De speeltoestellen worden maandelijks nagelopen door de conciërge met behulp van een registratieformulier en jaarlijks vindt er een controle van de speeltoestellen plaats door een erkende firma.

De BHV-ers van school zorgen voor het opstellen en het twee keer per jaar oefenen (aangekondigd en onaangekondigd) van het ontruimingsplan.

Om de school fysiek veiliger te maken beschikken we daarnaast over de volgende protocollen en afspraken	
Registratie ongevallen	Formulier registratie (zie bijlage 2.1)
Verkeersveiligheid om de school	De leerkrachten begeleiden leerlingen naar de taxi's en bussen. Dagelijks toezicht volgens vast rooster bij het oversteken van de weg door fietsers. Met de renovatie van de school in 2005 is in overleg met de gemeente uitdrukkelijk aandacht geschonken aan de verkeersveiligheid rond de school. Aan- en afvoerroutes voor de taxi's en busjes zijn o.a. hiervan het resultaat.
Vervoer en veiligheid schoolreis en excursies	Het overleggen van een verklaring van ouders met betrekking tot het hebben van een inzittenden verzekering (zie bijlage 2.2)
Brandveiligheid: ontruimingsplan	BHV-ers van SBO Diekmaat

In het voorliggend protocol richten we ons vooral op de sociale veiligheid, dat wil zeggen op alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten die binnen of in de directe omgeving van de school kunnen voorkomen.

De fysieke veiligheid wordt met name gewaarborgd door het ontruimingsplan en de RI&E, zoals hierboven beschreven.

2.2. Sociale veiligheid

Je veilig voelen op een school is een voorwaarde voor iedereen. Ten eerste is de sociale veiligheid voor leerlingen belangrijk: als er een veilig klimaat heerst in het lokaal of school, dan hebben leerlingen de ruimte om zich te ontwikkelen. Ze ontdekken wat ze kunnen en beleven daar ook veel plezier aan. Als leerlingen zich veilig voelen op school zullen ze graag naar school gaan.

Ten tweede is sociale veiligheid voor personeel van SBO Diekmaat van belang. Ook voor hen is het belangrijk om in een veilige omgeving te kunnen werken. Zij moeten zich veilig voelen en de situaties waarbij veiligheid niet (altijd) gewaarborgd kan worden moeten naar tevredenheid opgelost worden.

Ten derde is veiligheid ook voor ouders/verzorgers belangrijk. Zij moeten hun kinderen met een gerust hart naar school kunnen sturen en zich ook prettig voelen op de momenten dat zij zelf in de school zijn.

Hoofdstuk 3 Sociale veiligheid

3.1. Doelen

Zoals gezegd staat in het veiligheidsprotocol de sociale veiligheid op SBO Diekmaat centraal. Op het gebied van de sociale veiligheid hebben we als school de volgende doelen gesteld:

- Als school willen we vanuit onze visie en missie (zie het schoolplan) werken aan een "veilige school"
- Vanuit dit uitgangspunt willen we op een consequente wijze omgaan met leerlingen met als doel hen te helpen in het adequaat omgaan met henzelf en met hun omgeving
- We willen daarover helder en doelgericht communiceren met leerlingen, ouders en anderen
- In dit protocol geven we weer op welke wijze wij hiermee de komende jaren aan de slag gaan om voortdurende te blijven werken aan een positief pedagogisch klimaat op SBO Diekmaat

Op dit moment maken we gebruik van de volgende protocollen en afspraken:

1. Sociaal emotionele ontwikkeling
Methode "Goed gedaan" en de lesmaterialen zoals deze staan beschreven in de arrangementskaarten Sociaal Emotioneel Leren
2. Leerlingvolgsysteem sociaal emotionele ontwikkeling SCOL en de arrangementskaarten SEL
3. Vertrouwenspersonen SBO Diekmaat en Stichting OPONOA (zie schoolgids)
4. Klachtenregeling Stichting OPONOA (zie schoolgids)
5. SWPBS jaarplan (bijlage 3.1)
6. Respectprotocol SBO Diekmaat
7. Internetprotocol

3.2. Werken aan sociale veiligheid: algemeen op school

Een positief pedagogisch klimaat is een voorwaarde voor kinderen om zich te ontwikkelen. Dit vraagt om een gestructureerde en veilige omgeving. Dit betekent dat alle ruimtes in de school, en ook de buitenruimtes, ordelijk en opgeruimd zijn en dat er een rustige sfeer heerst. Deze sfeer wordt bevorderd door de warme kleuren waarin onze school geschilderd is. Die rustige sfeer wordt tevens gecreëerd door de leerkrachten, door met respect met leerlingen, met elkaar, met ouders en anderen die bij de school betrokken zijn, om te gaan. Leerkrachten ondersteunen dit door positieve gedragsverwachtingen (visie SWPBS) van leerlingen te hebben en leerlingen succeservaringen te laten opdoen. Voorspelbaarheid is in dit verband van groot belang. Zo worden veilige relaties opgebouwd, die van belang zijn voor de ontwikkeling van het zelfvertrouwen van allen. Naast ondersteuning bieden leerkrachten leerlingen ook voldoende stimulering en uitdaging.

Duidelijkheid met betrekking tot de schoolregels vormt een belangrijk onderdeel van het schoolklimaat. Er worden duidelijke afspraken gehanteerd wat betreft de omgang met elkaar en met eigen en andermans spullen. De gedragsverwachtingen in/bij de algemene ruimtes zijn gevisualiseerd op een poster en voor de leerlingen zichtbaar in de betreffende ruimte opgehangen. Het team van de Diekmaat probeert op alle momenten te laten merken dat we een open en vriendelijke school willen zijn, goed bereikbaar voor ouders. Iedere leerling moet in principe iedere dag met plezier en vertrouwen naar en van school vertrekken om vanuit die basis te werken aan zijn eigen ontwikkeling. Bovenstaande visie hebben we gevisualiseerd door middel van een illustratie en een slogan. Het handelen van alle betrokkenen van SBO Diekmaat, ouders, leerlingen en team van de Diekmaat staat in het teken van de slogan:

voor jezelf

voor elkaar

voor je omgeving

3.3. Werken aan sociale veiligheid: specifiek in de groep

Aan het begin van het schooljaar worden in iedere groep door leerlingen en leerkracht(en) samen de afspraken en gedragsverwachtingen opgesteld. Deze regels worden op een duidelijk zichtbare plek in de groep opgehangen. In het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) wordt door de Commissie van Begeleiding voor de individuele leerling de leerroute sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag vastgesteld (verdiepte, basis, intensief of zeer intensieve leerroute).

Op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling werken we met de methode "Goed Gedaan" en aanvullende materialen. Voor iedere leerjaar is er een database met de doelen en materialen uitgewerkt.

Regelmatig worden er in de groep onderwerpen aan de orde gesteld als: veiligheid, rollen in de groep, aanpak van ruzies en machtsmisbruik. We willen leerlingen leren dat ze aan iemand die ze vertrouwen, moeten vertellen wanneer ze zich onveilig voelen of wanneer er dingen gebeuren die ze niet willen. Ook als er zaken gebeuren die gevaarlijk zijn moeten ze dit melden. We willen de leerlingen ook leren dat dit vertellen geen „klikken“ is.

Leerlingen moeten het verschil weten tussen plagen en pesten en weten wat je kunt doen als je slachtoffer bent, maar ook de rollen kennen van slachtoffer, pester of meeloper. Het komende schooljaar wordt de methodiek Stop-Loop-Praat schoolbreed geïmplementeerd, goed passend binnen PBS. Het voorbeeld van leerkrachten en ook van ouders/verzorgers in de school is hierbij van groot belang. Het zal duidelijk zijn dat verbaal en/of fysiek, agressief gedrag van leerlingen, ouders en leerkrachten **niet** geaccepteerd wordt.

Hoofdstuk 4 Afspraken

4.1. Afspraken

Naast alle eerder genoemde zaken zijn er voor een goed pedagogisch klimaat op school omgangsafspraken nodig, die duidelijkheid en veiligheid bieden. Zoals geschreven worden in iedere groep door leerlingen en leerkracht(en) aan het begin van het schooljaar groepsafspraken opgesteld. Voor elke groep ontstaan er dus groep specifieke afspraken, maar als basis geldt:

- iedereen is welkom op de Diekmaat en hoort erbij
- we houden rekening met elkaar
- we helpen elkaar als dat nodig is
- we zorgen goed voor elkaars spullen
- tegen slaan, schoppen en schelden zeggen wij "nee"!

De waarden die hierbij voor SBO Diekmaat centraal staan zijn: veiligheid, verantwoordelijkheid en respect.

Zo willen we met elkaar van onze school een fijne plek voor iedereen maken.

Op teamniveau zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Wanneer de leerlingen de school binnenkomen gaan ze rustig onder begeleiding van eigen leerkracht naar hun eigen lokaal.
- Tijdens schooltijd is het rustig in de gangen en werklokalen en ook het verlaten van de school verloopt rustig
- Eten en drinken wordt in de klas gedaan. Er gaat in principe geen eten en drinken mee naar buiten
- Snoep en kauwgom, anders dan met een traktatie, zijn niet toegestaan onder schooltijd
- Mobiele telefoons worden niet gebruikt onder schooltijd, tenzij na toestemming van de leerkracht
- Voor, tijdens en na schooltijd is er buiten toezicht door leerkrachten van SBO Diekmaat.

Naast de algemene afspraken zijn er ook regels en afspraken specifiek voor buiten vastgelegd.

- Als leerlingen naar school komen gaan ze direct naar het plein en plaatsen zo nodig hun fiets in de fietsenstalling
- Op het voetpad en op de parkeerplaatsen wordt met de fiets aan de hand gelopen
- Alle leerkrachten zijn uiterlijk om 8.00 uur op school. Leerlingen lopen als ze op school komen direct naar binnen en de leerkracht is dan aanwezig in de groep.
- We werken met gescheiden pauzes op de grote als de kleine speelplaats om daarmee het aantal leerlingen tijdens de pauzes te beperken en de speelmogelijkheden te vergroten
- Op het schoolplein mag worden gevoetbald op het veld met de oranje zone/belijning (het basketbalveld). Afhankelijk van het weer kan er elke dag op het sportveld gevoetbald worden. Bij slecht weer maakt een vlag duidelijk dat voetballen niet is toegestaan.
Is het sportveld onbespeelbaar dan wordt in overleg met de pleinwachten bepaald of er op het basketbalveld gevoetbald mag worden

- Voor afval staan er prullenbakken op de pleinen
- Tijdens de middagpauzes spelen de leerlingen onder verantwoordelijkheid van de pleinwacht (leerkrachten) buiten, op dinsdag en donderdag wordt het spelen begeleid door een sport- en spelcoach
- Na schooltijd er een personeelslid (volgens een rooster) bij de fietsenstalling aanwezig voor het veilig laten oversteken van leerlingen met hun fietsen. De leerkrachten begeleiden de leerlingen naar de bus en/of taxi's

Met betrekking tot het rustig laten verlopen van het omkleden van de leerlingen, tijdens de lessen bewegingsonderwijs of in de kleedkamers van het zwembad, wordt er toezicht gehouden door de groepsleerkracht.

De afspraken wat betreft het omgaan met elkaar en de gedragsverwachtingen in de kleedruimte worden met de leerlingen besproken en actief aangeleerd. De gedragsverwachtingen zijn gevisualiseerd op een poster en zichtbaar opgehangen in de kleedruimte.

Hoofdstuk 5 Wat te doen bij calamiteiten?

5.1. Inleiding

Van elke personeelslid wordt verwacht dat hij/zij de aanwijzingen opvolgt zoals verwoord in de diverse protocollen.

In dit verband is het goed te vermelden dat jaarlijks enkele protocollen tijdens teamvergaderingen onder de aandacht van alle personeelsleden worden gebracht en waar nodig worden geactualiseerd.

Bij het ontbreken van een plan of protocol en/of bij twijfel worden calamiteiten rechtstreeks gemeld bij de directie van de school.

Enkele voorbeelden waarbij de directie zo spoedig mogelijk op de hoogte moet worden gesteld:

- een ernstig incident (brand) waarbij de voortgang van het onderwijs in gevaar komt;
- mogelijke gevallen of signalen van seksuele intimidatie/verkrachting en aanranding waarbij leerlingen, ouders van leerlingen, personeelsleden bij betrokken zijn;
- lichamelijk geweld waarbij volwassenen zijn betrokken;
- lichamelijk geweld met blijvende letselschade bij leerlingen;
- bedreiging;
- ongeval met gevaarlijke stoffen in of nabij de school;
- nalatigheid van personeel met mogelijke rechtspositionele en/of financiële gevolgen;
- ontvangen claim (mondeling of schriftelijk verwoord);
- signalen van verwaarlozing van leerlingen in de meest brede zin.

5.2. Coördinatie en organisatie

De directie van de school voert de coördinatie van het veiligheidsbeleid binnen de school uit. Het gaat hierbij niet alleen om de uitvoering maar ook om het bewaken en stimuleren van de voortgang.

5.3. Melding, registratie en evaluatie

Melding

De school is wettelijk verplicht om bepaalde ongevallen te melden aan de Arbeidsinspectie. Iedereen op school heeft de verantwoordelijkheid om aan de directie door te geven wanneer een ongeval heeft plaats gevonden.

Registratie

De directie van de school houdt een lijst bij van de gemelde arbeidsongevallen. Hierbij worden ook de aard en datum van het ongeval genoteerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het ongevallenregister (zie bijlage a).

Evaluatie

De directie van de school evalueert het veiligheidsbeleid om de 2 jaar in overleg met de BHV-ers en het team. De protocollen liggen bij de administratie ter inzage en worden met een zekere regelmaat aan de orde gesteld in een teamvergadering.

Hoofdstuk 6 Respectprotocol SBO Diekmaat

6.1. Inleiding

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook op SBO Diekmaat. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen in het primair onderwijs slachtoffer is van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. Het is een probleem dat we onder ogen zien en dat we serieus willen aanpakken.

Het respectprotocol is opgesteld met als doel:

Alle kinderen van SBO Diekmaat voelen zich op school vrij en veilig, waardoor ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door gedragsverwachtingen en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op die gedragsverwachtingen en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Een respectprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan pesten. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat er een preventieve werking vanuit gaat.

6.2. Doelstelling van het respectprotocol

Door een pedagogisch klimaat te scheppen waarin kinderen zich veilig en prettig voelen, proberen we te voorkomen dat kinderen elkaar pesten.

Op SBO Diekmaat is PBS de leidraad in ons handelen en vanuit de waarden van PBS wordt gewerkt aan het voorkomen van en het omgaan met pestgedrag.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

In het respectprotocol leggen we vast hoe we pestgedrag benaderen; wat we doen om pesten te voorkomen en hoe we handelen als pesten toch voorkomt. Leerkrachten, leerlingen, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit respectprotocol.

Het beleid en het daaruit voortvloeiende protocol is gebaseerd op een aantal uitgangspunten, die nader uitgewerkt worden :

- Pesten wordt door alle betrokkenen (school, kinderen, ouders) onderkend als een probleem;
- School, kinderen en ouders spannen zich gezamenlijk in om pesten te voorkomen; volgens de principes van PBS;
- Leerkrachten en ouders zijn alert op pestgedrag en proberen dit tijdig te signaleren;
- Als pesten voorkomt, nemen leerkrachten en ouders duidelijk stelling tegen dit gedrag en wordt er actie ondernomen volgens de werkwijze zoals beschreven in het boekje "Pestpreventie met positive behaviour support" van R. Horner, S. Ross en B. Stiller (2013). Het NJI (Nederlands Jeugdinstituut) heeft pestpreventie vanuit PBS als een kansrijk anti-pestprogramma aangemerkt.

- Als pestgedrag nogmaals met dezelfde betrokkenen voorkomt, volgt de school de procedure zoals beschreven in hetzelfde boekje.
- Op SBO Diekmaat zijn de waarden van waaruit we werken: veiligheid, verantwoordelijkheid en respect.

6.3 Het probleem dat pesten heet

Wat is pesten?

We doen allemaal wel eens iets wat een ander niet bevalt, al dan niet bewust. Echter wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en er wordt toch doorgedaan, dan spreken we van pesten. Bij pesten is altijd sprake van een structureel probleem.

Een anti-pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan pestproblemen. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat hier een preventieve werking vanuit gaat.

Hoe willen we hiermee omgaan?

- Op school wordt in de lessen sociaal emotionele ontwikkeling gesproken over onderwerpen die met pesten, sociale vaardigheden en gedrag te maken hebben. Lessen in sociaal emotionele ontwikkeling staan op het rooster en worden structureel wekelijks aangeboden.
- Gedragsverwachtingen worden door het geven van gedragslessen structureel in de groep actief geoefend.
- Het voorbeeld van de leerkrachten is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden geaccepteerd en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar worden uitgesproken.
- Agressief gedrag van leerlingen, leerkrachten en ouders wordt niet geaccepteerd. Er wordt door iedereen duidelijk stelling genomen tegen dergelijk gedrag.
- Er worden duidelijke gedragsverwachtingen en afspraken gemaakt; geschreven vanuit de principes en waarden zoals vastgesteld door de school in het kader van de ontwikkelingen binnen PBS.

Oorzaken van pesten kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Een voortdurend gevoel van anonimiteit, zich buitengesloten voelen.
- Een voortdurend gevoel in een niet-passende rol te moeten functioneren.
- Het voortdurend aangaan van de competitie.
- Een voortdurende machtsstrijd in de klas of in de buurt.

Signalen van pesten kunnen zijn:

- Iemand altijd met een bijnaam en nooit met de eigen naam noemen.
- Zogenaamd leuke opmerkingen maken over een ander.
- Iemand voortdurend overal de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen, opmerkingen maken over kleding, het uiterlijk.
- Iemand buitensluiten, isoleren.
- Iemand buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Spullen afpakken.
- Schelden, schreeuwen, fysiek geweld.

Belangrijk is dat leerkracht achterhaalt wat de functie van pestgedrag zou kunnen zijn, de leerlingen zijn zich hiervan vaak niet bewust. Wat wil de leerling met pesten bereiken? Gaat het om vragen van aandacht? Wil de leerling ontsnappen? Een gebrek aan zelfvertrouwen? Overleven in sociale relaties?

Als basis kan gelden: "Wat jij niet fijn vindt, doe je ook niet bij een ander."

1. Om pesten tegen te gaan is een belangrijke stelregel dat het inschakelen van een leerkracht geen klikken is. Dit moet vanaf het begin dat kinderen op school zitten geleerd worden. Klikken is niet nodig, maar als je wordt gepest of je hebt ruzie met een ander waar je niet meer uitkomt, ga je hulp zoeken bij een leerkracht. In een gedragsles wordt geoefend op welke manier er hulp van een leerkracht kan worden gevraagd.
2. Verder moet het duidelijk zijn dat ook medeleerlingen de verantwoordelijkheid hebben om pestproblemen bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn verantwoordelijk voor een goede sfeer in hun groep.
3. Tot slot moeten school en ouders samenwerken; daar halen alle partijen veel voordelen uit. Bij pesten moet de school verantwoordelijkheid nemen dit met ouders te bespreken. Ouders zijn verantwoordelijk met school te gaan praten als zij pestgedrag signaleren, het is nooit de bedoeling dat ouders de problemen eigenhandig gaan oplossen. Hun rol is signaleren en aanreiken van informatie aan de school. Verder kunnen ouders tips en suggesties geven t.a.v. gedrag van leerkrachten richting hun eigen kind en moeten ze de aanpak van de school ondersteunen. Een voorwaarde voor een succesvolle aanpak is een gezamenlijke aanpak ouders en school.

6.4 Uitgangspunten bij het respectprotocol op SBO Diekmaat

2. Er is een duidelijk verschil tussen pesten en plagen; vaak is dit niet helder te duiden, maar een belangrijk verschil is dat pesten altijd een structureel karakter heeft.
De door SBO Diekmaat gekozen aanpak past binnen de uitgangspunten van PBS, het voorkomen van pesten en het omgaan met pestgedrag vloeit hieruit voort
3. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
4. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en onderwijs-ondersteunend personeel duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag.
De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
5. Pestgedrag op weg van c.q. naar school in bus of taxi valt formeel buiten de verantwoordelijkheid van de school maar wordt in de benadering naar leerlingen door de school beschouwd als pestgedrag op school.
6. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de stappen uit het respectprotocol uit.

6.5 Aanpak ter voorkoming van pestgedrag op SBO Diekmaat

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna samen met de kinderen gedragsverwachtingen worden vastgesteld.

Op SBO Diekmaat wordt structureel aandacht geschonken aan de sociaal emotionele ontwikkeling van alle leerlingen. Middels de lessen sociaal emotionele ontwikkeling van o.a. "Goed Gedaan", de gedrags- en respectlessen, PBS en de Rots en Water trainingen (fysieke sociale weerbaarheidstraining). In alle groepen wordt kinderen geleerd met anderen om te gaan; wat is pesten, wat het met anderen doet en hoe ermee om te gaan.

Pesten op school lijkt een ingewikkeld probleem, maar het is eenvoudiger aan te pakken dan het lijkt. Er zijn hieraan wel enkele voorwaarden verbonden:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
- De school moet het pestprobleem voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit de behandeling van het onderwerp met de leerlingen, waarna met hen regels worden vastgesteld. Op SBO Diekmaat hanteren we de principes van PBS
- Als pesten desondanks toch optreedt moeten leerkrachten dat kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak (curatief) volgens de principes van PBS.
- Weigert een school of een leerkracht het probleem aan te pakken, gebeurt dit op onjuiste wijze of heeft de aanpak geen resultaat, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. Deze dient op verzoek van de ouder(s) van het gepeste kind, een klacht bij de klachtencommissie, die het probleem onderzoekt en het bevoegd gezag adviseert over de te nemen maatregelen.

6.6 Uitwerkingen

I. Alle betrokken partijen – de pester, het gepeste kind, de rest van de klas (de zwijgende middengroep), de leerkrachten en de ouders - zien het pesten als een probleem.

Consequenties:

Alle personeelsleden van de school zijn op een studiedag PBS op de hoogte gebracht van:

- Het verschil tussen pesten en plagen (oa. middels de methode sociaal-emotionele ontwikkeling "Goed Gedaan")
- De aanpak van het probleem via de stappen beschreven vanuit de principes van PBS.

Enkele kanttekeningen:

- Scholen denken soms dat een anti-pestproject voldoende is om een einde te maken aan pesten. Dit heeft echter zijn beperkingen. Het is beter het onderwerp regelmatig aan de orde te stellen met gebruikmaking van steeds andere bewoordingen (buitensluiten, accepteren van verschillen, veiligheid, enz.) en werkvormen.
- Als in de klas wordt gesproken over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie/incident in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen; bijv. aan de hand van een krantenartikel, een lesbrief of een boek.
- Bij lessen over pesten in het algemeen is het voorbeeldgedrag dat de leerkracht geeft van groot belang. Er wordt minder gepest in een omgeving waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen onacceptabel gedrag.
- Praten leidt dikwijls niet tot gedragsverandering. Soms is het beter leerlingen aan den lijve te laten ondervinden hoe het voelt om buitengesloten te worden door middel van een rollenspel.
- Een zeer effectieve methode om pesten binnen de perken te houden, te stoppen of te voorkomen, is het vaststellen van vaste afspraken voor de leerlingen door de leerkrachten of door samen met de leerlingen.

II. SBO Diekmaat beschikt over een preventieve aanpak.

Consequenties:

De leerkrachten nemen kennis van de preventieve aanpakmogelijkheden en passen ze toe.

Uitwerking:

- Zie hiervoor de uitwerking beschreven vanuit PBS; de eerste 4 stappen:
 - De leerlingen kennen de algemeen geldende gedragsverwachtingen en het stopsignaal bij pestgedrag
 - De teamleden attenderen de leerlingen vooraf
 - De teamleden volgen de procedure wanneer leerlingen pestgedrag melden. **Moet die procedure ook beschreven worden? Of staat het er misschien al, dan duidelijke verwijzing?**
 - De teamleden signaleren eventuele situaties waarin de strategieën niet effectief gebruikt worden
- Leerkrachten zien niet altijd pestgedrag; dus ook voor kinderen geldt: als je zelf of iemand anders gepest wordt, vertel je het aan je leerkracht. Dit is geen klikken, maar helpen. Pesten mag geen geheim zijn; dus praat erover. De leerlingen hanteren de afgesproken strategieën. Stop-loop-praat.

III. Als pesten ondanks een preventieve aanpak tegen pesten toch optreedt, moeten de leerkrachten dit kunnen signaleren.

Consequenties:

Sommige leerlingen hebben mogelijk een meer individuele aanpak (voorbeeld inzet pleinkaat, een 'Goeie-dag-kaart, voorbespreken pauzes).

6.7 Regels ter voorkoming van pesten die gelden in alle groepen

Alle regels die op SBO Diekmaat gehanteerd worden, gaan er vanuit dat er niet gepest wordt. De regels zijn opgesteld vanuit de drie waarden: veiligheid, verantwoordelijkheid en respect en zijn zodanig opgesteld dat pesten daarbinnen niet past.

Activiteiten in de groep die bijdragen aan een positieve groepsvorming hebben een preventieve uitwerking op het voorkomen van pesten.

Regels voor de aanpak van pestgedrag.

In elke groep worden de lessen uit het boek Pestpreventie met Positive Behaviour Support gegeven. Iedere groepsleerkracht heeft de beschikking over dit boek.

Er zijn gezamenlijke afspraken gemaakt binnen het team, voordat begonnen wordt met de lessen. PBS gaat uit van 3 stappen binnen het groene niveau om vooral pestgedrag te voorkomen:

- De drie stappen zijn: stop, loop en praat (met een derde). De regels zijn kort, gemakkelijk te onthouden en uit te voeren en gelden voor de hele school.
- De kinderen leren vaardigheden aan middels gedragslessen:
 - Les 1: de drie stappen stop, loop en praat aanleren; de sociale verantwoordelijkheid aanleren.
 - Les 2: hoe te reageren bij stop, loop en praat.
 - Les 3 t/m 5: Lessen tegen specifieke pestproblemen:
 - Les 3: Roddelen
 - Les 4: Ongepaste en kwetsende opmerkingen
 - Les 5: Cyberpesten
 - Les 6: Toezicht houden door leerkrachten/volwassenen

Consequenties

Als pestgedrag toch voorkomt, ondanks de gedragsverwachtingen en -lessen zijn de consequenties hetzelfde zoals gehanteerd worden bij overtreden van de gedragsregels binnen de school.

Het stappenplan (zie 6.8 begeleiding) wordt gevolgd en waar nodig uitgebreid.

Pestgedrag wordt gezien als groot probleemgedrag en geregistreerd in ParnasSys in de gedragsincidentenregistratie.

6.8 De begeleiding

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen stellen. Door wie en hoe wordt een kind gepest?
- Nagaan hoe de leerling reageert op pestgedrag, wat is de eigen rol voor, tijdens en na het pesten.
- De leerling leren hoe te reageren op pestgedrag. Eigen gedrag verhelderen.
- Oefenen van gewenst gedrag van de gepeste leerling; hoe reageer je op pestgedrag.
- Uitleggen waarom de pester pest.
- Oplossingen bespreken en de leerling de voor hem beste oplossing laten kiezen.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- De leerling stimuleren tot ander gedrag en complimenteren als het lukt.
- Indien nodig praten met de ouders.

- De leerling niet overbeschermen, waardoor zijn positie verzwakt wordt en waardoor pesten misschien toeneemt.

Begeleiden van de pester

- In gesprek gaan en zoeken naar de reden van het pestgedrag.
- Het effect van pestgedrag op de ander bespreken en verhelderen.
- Excuses laten aanbieden.
- Inzicht bieden in het gepeste kind, wat zijn de leuke kanten van dit kind.
- Duidelijk maken welke regels op school gehanteerd worden; wat consequenties zijn als de leerling zich niet aan deze regels houdt.
- Complimenten geven als het pestgedrag stopt.
- Kind leren anders om te gaan met boosheid.
- Contact opnemen met de ouders, gesprek voeren over gedrag, oorzaken.
- Indien nodig externe hulp inschakelen.

Begeleiding van en adviezen voor ouders

- Ouders van gepeste kinderen:
 - Houd de communicatie met het kind open, blijf in gesprek.
 - Als het pesten niet op school gebeurt, maar elders; probeer contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
 - Als het kind een probleem met een leerling op school heeft, neem dan contact op met de leerkracht van het kind.
 - Door complimenten geven kan het zelfrespect en zelfvertrouwen van het kind vergroot worden.
 - Stimuleer het kind lid te worden van een sportclub of andere club.
 - Steun het kind in het gevoel dat het pesten zal stoppen, bied vertrouwen.
- Ouders van pestende kinderen:
 - Neem het probleem van het kind serieus.
 - Raak niet in paniek, elk kind kan een pester worden.
 - Probeer achter een mogelijke oorzaak van het pestgedrag te komen.
 - Maak het kind gevoelig voor de gevolgen van zijn pestgedrag.
 - Besteed extra aandacht aan het kind.
 - Stimuleer het kind lid te worden van een sportclub of andere club.
 - Corrigeer ongewenst gedrag, benoem het goede gedrag van het kind.
 - Maak het kind duidelijk dat u achter de besluiten van de school staat.
- Alle ouders:
 - Neem ouders van het gepeste kind serieus.
 - Stimuleer kinderen op een positieve wijze met anderen om te gaan.
 - Corrigeer ongewenst gedrag en stimuleer positief gedrag, geef complimenten als het goed gaat.
 - Geef zelf het goede voorbeeld.
 - Leer uw kind voor anderen op te komen.
 - Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
 - Wanneer op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!

Denk na wat u bespreekt waar de kinderen bij zijn. Ze horen veel meer dan u denkt en onthouden ook veel meer.

Hoofdstuk 7 Internetprotocol SBO Diekmaat

7.1 Inleiding

De kinderen van onze school kunnen gebruik maken van internet. Wij hebben ervoor gekozen de kinderen deze mogelijkheid te bieden. Jonge kinderen worden door de leerkracht begeleid op internet. Naarmate de kinderen ouder worden kunnen ze zelfstandig bepaalde internetsites bezoeken via gerichte opdrachten.

Op school hebben we voor de leerlingen de website van school www.sbodiekmaat.nl ingesteld als startpagina. Het schoolnetwerk wordt beheerd door de ICT-er van school en door de netwerkbeheerder van De Rolf Groep te Enschede. Bij problemen kan de helpdesk van de netwerkbeheerder geraadpleegd worden; computers kunnen eventueel door de netwerkbeheerder op afstand worden overgenomen.

7.2 Waarom internet?

Kinderen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs: om informatie te zoeken, contacten te leggen met leerlingen van andere scholen en deskundigen te kunnen raadplegen.

De software die steeds in ontwikkeling is verwijst meer en meer naar internetsites voor aanvullend, actueel of alternatief materiaal. Internetactiviteiten zijn hiermee steeds meer onderdeel van methodes en leergangen. De software behorend bij methodes, wordt door kinderen via internet benaderd. Voorbeelden hiervan zijn onze rekenmethode Getal en Ruimte Junior en software als Mijn Klas (zie verder 7.4 Beschikbare materialen).

Leerlingen krijgen aan het begin van het schooljaar een inlog van Mijn Klas voor thuis mee. Leerkrachten kunnen aangeven wat kinderen thuis extra mogen oefenen op het gebied van taal, spelling en rekenen.

Diverse methodes kennen inmiddels software ten behoeve van digibordmodules. Leerkrachten werken dagelijks met deze modules tijdens rekenen, lezen, geschiedenis, aardrijkskunde en natuur en techniek.

7.3 Afspraken

Hoewel de school gebruik kan maken van filters in het netwerk, (zgn. blacklist) hebben we ervoor gekozen om hier niet mee te werken. De school kiest ervoor om samen met de kinderen manieren te vinden om op een verantwoorde manier te kunnen werken met internet.

Het samen in de klas praten over internetgebruik, het maken en vaststellen van afspraken, het bijbrengen van een goede attitude en sociale controle spelen hierbij een zeer belangrijke rol.

- a. Leerlingen mogen geen ongewenste websites bezoeken. Indien dit wel per ongeluk gebeurt, moet de leerling dit direct aan de leerkracht melden. De leerkracht brengt de directie op de hoogte.
Wanneer een leerling bewust een ongewenste site bezoekt worden de ouder(s)/verzorger(s) door middel van een brief op de hoogte gebracht (zie bijlage 7.1). Er wordt een notitie in ParnasSys gemaakt. Bij een tweede overtreding van de afspraak wordt de leerling het gebruik van internet voor bepaalde tijd ontzegd.

- b. Leerlingen mogen alleen een website bezoeken met toestemming van de leerkracht. "Zomaar leuk rond surfen op het web" kan tot problemen leiden. Als een leerling een opdracht heeft een werkstuk te maken en daarvoor plaatjes zoekt kan hij afbeeldingen zoeken onder Google. Wees je als leerkracht er van bewust dat ook daar vreemde dingen in beeld kunnen komen.
- c. Leerlingen spelen geen spelletjes op internet, m.u.v. de spelletjes die gekoppeld zijn aan onze Diekmaatsite.
- d. Leerlingen mogen niet "chatten" via internet.
- e. Het is leerlingen niet toegestaan om van het internet te downloaden.
- f. Leerlingen mogen geen eigen e-mail openen op school, tenzij de leerkracht daar uitdrukkelijk toestemming voor heeft verleend.
- g. Leerlingen mogen printen na toestemming van de leerkracht.
- h. Leerlingen surfen alleen op internet wanneer de leerkracht in de klas is.

Bovenstaande regels worden in iedere groep met de leerlingen aan het begin van het schooljaar besproken en gedurende het schooljaar regelmatig herhaald. De regels hangen duidelijk zichtbaar bij de computers, zie bijlage 7.2. Wanneer een leerling zich niet houdt aan de regels wordt dit doorgegeven aan de directie en geregistreerd in ParnasSys.

7.4 Beschikbare materialen- Officepakket o.a. PowerPoint, Word en Excel

- Digibord modules van De Blauwe Planeet, Speurtocht, Argus Clou, Getal en Ruimte Junior, Grip op Lezen en Station Zuid
- Website van de school: www.sbodiekmaat.nl
- Yurls en Pinterest
- leerlingen modules oefensoftware: Alles Telt, Schatkist, Veilig Leren Lezen en Mijn Klas

7.5 Tips voor ouders die kunnen bijdragen aan veilig internet gebruik

Surf samen met je kind. Ga regelmatig samen achter de computer zitten. Ouders en kinderen leren dan van elkaar. Maak duidelijke afspraken over het internetgebruik en de tijdsduur die het kind achter de computer mag doorbrengen.

Houd goed zicht op de computer en plaats deze, indien mogelijk, op een centrale plaats in huis.

Leer uw kind om zeer zorgvuldig met privacy om te gaan. Altijd toestemming vragen om aan derden een telefoonnummer, adres of bankrekeningnummer door te mogen geven.

Bekijk regelmatig de geschiedenis van de browser, zodat u op de hoogte blijft van het surfgedrag van uw kind.

Vertel uw kinderen af te blijven van onbekende software en leer hen voorzichtig om te gaan met het downloaden van onbekende sites.

Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs hem regelmatig op de minder leuke kanten hiervan, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld-e-mails, spam en nog veel meer.

Laat weten, vooral bij vervelende ervaringen, er altijd te zijn voor uw kind.

7.6 Modelprotocol Sociale Media

7.6.1 Inleiding

Sociale media zoals Twitter, Facebook, YouTube en LinkedIn bieden de mogelijkheid om te laten zien dat je trots bent op je school en kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van SBO Diekmaat. Van belang is te beseffen dat je met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van de school en betrokkenen ook kunt schaden. Om deze reden vragen wij om bewust met de sociale media om te gaan.

Essentieel is dat, net als in communicatie in het dagelijks leven, de onderwijsinstellingen en de gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

Het College van Bestuur van de Stichting OPONOA vertrouwt erop dat zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met sociale media en heeft dit protocol opgezet om een ieder die bij SBO Diekmaat betrokken is of zich daarbij betrokken voelt daarvoor richtlijnen te geven.

7.6.2 Uitgangspunten

1. SBO Diekmaat onderkent het belang van sociale media;
2. Dit protocol draagt bij aan een goed en veilig school- en onderwijsklimaat;
3. Dit protocol bevordert dat de instelling, medewerkers, leerlingen en ouders op de sociale media communiceren in het verlengde van de missie en visie van de onderwijsinstelling en de reguliere fatsoensnormen. In de regel betekent dit dat we respect voor de school en elkaar hebben en iedereen in zijn waarde laten;
4. De gebruikers van sociale media dienen rekening te houden met de goede naam van de school en van een ieder die betrokken is bij de school;
5. Het protocol dient de onderwijsinstelling, haar medewerkers, leerlingen en ouders tegen zichzelf en anderen te beschermen tegen de mogelijke negatieve gevolgen van de sociale media.

7.6.3 Doelgroep en reikwijdte

1. Deze richtlijnen zijn bedoeld voor alle betrokkenen die deel uitmaken van de school, dat wil zeggen medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en mensen die op een andere manier verbonden zijn aan SBO Diekmaat.
2. De richtlijnen in dit protocol hebben enkel betrekking op school gerelateerde berichten of wanneer er een overlap is tussen school, werk en privé.

7.6.4 Sociale media in de school

A. Voor alle gebruikers (medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers)

1. Het is medewerkers en leerlingen niet toegestaan om tijdens de lessen actief te zijn op sociale media tenzij door de schoolleiding respectievelijk leraren hiervoor toestemming is gegeven.
2. Het is betrokkenen toegestaan om kennis en informatie te delen, mits het geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie betreft en andere betrokkenen niet schaadt.
3. De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert op de sociale media.
4. Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht.
5. Het is voor betrokkenen niet toegestaan om foto-, film- en geluidsopnamen van school gerelateerde situaties op de sociale media te zetten tenzij betrokkenen hier uitdrukkelijk toestemming voor plaatsing hebben gegeven.
6. Het is medewerkers niet toegestaan om 'vrienden' te worden met leerlingen op sociale media.
7. Alle betrokkenen nemen de fatsoensnormen in acht. Als fatsoensnormen worden overschreden (bijvoorbeeld: mensen pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, zwartmaken of anderszins beschadigen) dan neemt de onderwijsinstelling passende maatregelen. Zie ook : *Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen*

B. Voor medewerkers tijdens werksituaties

1. Medewerkers hebben een bijzondere verantwoordelijkheid bij het gebruik van sociale media: privémeningen van medewerkers kunnen eenvoudig verward worden met de officiële standpunten van de onderwijsinstelling. Indien een medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met SBO Diekmaat of Stichting OPONOA dient de medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van SBO Diekmaat.
2. Als online communicatie dreigt te ontsporen dient de medewerker direct contact op te nemen met zijn/haar leidinggevende om de te volgen strategie te bespreken.
3. Bij twijfel of een publicatie in strijd is met deze richtlijnen neemt de medewerker contact op met zijn/haar leidinggevende.

C. Voor medewerkers buiten werksituaties

1. Het is de medewerker toegestaan om school gerelateerde onderwerpen te publiceren mits het geen vertrouwelijke of persoonsgebonden informatie over de school, zijn medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers en andere betrokkenen betreft. Tevens mag de publicatie de naam van de school niet schaden.

2. Het is voor medewerkers niet toegestaan standpunten en/of overtuigingen uit te dragen welke in strijd zijn met de missie en visie van SBO Diekmaat en de uitgangspunten van dit protocol.
3. Indien de medewerker deelneemt aan een discussie die (op enigerlei wijze) te maken heeft met de onderwijsinstelling dient medewerker te vermelden dat hij/zij medewerker is van SBO Diekmaat.
4. Indien de medewerker over SBO Diekmaat publiceert dient hij/zij het bericht te voorzien van het bericht dat de standpunten en meningen in dit bericht de eigen persoonlijke mening zijn en los staan van eventuele officiële standpunten van SBO Diekmaat. Verder meldt de medewerker dat hij of zij niet verantwoordelijk is voor de inhoud en uitlatingen van derden.

7.6.5 Sancties en gevolgen voor medewerkers en leerlingen

1. Medewerkers die in strijd handelen met dit protocol maken zich mogelijk schuldig aan plichtsverzuim. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het personeelsdossier.
2. Indien het College van Bestuur van de Stichting OPONOA de wijze van communiceren door een medewerker(s) als 'grensoverschrijdend' kwalificeert, dan wordt dit telefonisch gemeld bij de Landelijke Vertrouwensinspecteur (0900 – 1113111).
3. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar medewerkers toe rechtspositionele maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing, berisping, ontslag en ontslag op staande voet;
4. Leerlingen en / of ouders/verzorgers die in strijd met dit protocol handelen, maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het leerlingendossier.
5. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar leerlingen en / of ouders/verzorgers toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van school
6. Indien de uitlating van leerlingen en/of ouders/verzorgers en medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt zal door SBO Diekmaat aangifte bij de politie worden gedaan.

Dit protocol is met instemming van de (G)MR op tot stand gekomen.

Hoofdstuk 8 Het ontruimingsplan

8.1 Algemeen

Het gebouw bestaat uit:

- 15 leslokalen, 1 handvaardigheidlokaal, 1 speelleerlokaal en 2 spreekkamers logopedie, kopieerruimte en leeslokaal en enkele magazijnen
- 14 toiletgroepen en 1 mindervalide toilet
- een centrale hal en kantoorvleugel met 4 kantooruimtes
- twee kantoren in gebruik door samenwerkingsverband IJssel Berkel
- fietsenstalling en een uitpandige berging bestaande uit 2 ruimtes
- 1 gymzaal, spreekkamer, 1 toilet, 2 kleedlokalen met toiletten en 2 doucheruimtes
- 1 CV-ruimte

Om de ontvluchting van de leerlingen, de medewerkers en de bezoekers in het gebouw zo snel en veilig mogelijk te laten verlopen wordt in dit ontruimingsplan een aantal procedures vastgelegd, die men dient op te volgen bij een eventuele calamiteit.

In elk lokaal/kantoor/spreekkamer hangt een vluchtroute en een zogenaamde "Brandhoes" (bijlage 8.4) met daarin een actuele leerlingenlijst.

Bij het horen van het ontruimingsalarm (aanhoudend signaal) dienen alle leerlingen, de medewerkers en de bezoekers het pand direct te verlaten.

Het ontruimingsalarm wordt in werking gezet door de BHV-er, de directie of een medewerker wanneer er sprake is van een calamiteit.

8.2 Alarmering

Alarmering extern

Bij een calamiteit moet onmiddellijk 112 worden gewaarschuwd, wanneer de BHV-er en/of directie hiertoe opdracht geeft aan de administratief medewerksters.

Alarmnummer 112

De volgende procedures c.q. afspraken worden gehanteerd bij brand:

- Brand -instructie – personeel (zie bijlage 8.1)
- Belangrijke punten bij brand (zie bijlage 8.2)
- Taken bedrijfshulpverleners (zie bijlage 8.3)

8.3 Afspraken betreffende "alarmering"

In het schoolgebouw is een ontruimings- en alarminstallatie geïnstalleerd. Op de installatie zijn diverse handmelders aangesloten.

Door het indrukken van een handmelder (de glaasjes op de rode handmelders in de gangen/gymzaal) wordt het ontruimingsalarm in werking gesteld.

Bij de ingang van de school bevindt zich de brandmeldcentrale. Op deze centrale kan worden afgelezen welke handmelder geactiveerd is, met andere woorden waar de eventuele brand is.

De alarminstallatie kan ook automatisch is geactiveerd zijn, op het bedieningspaneel bij de hoofdingang is dan af te lezen waar de brand is.

8.4 Verzamelplaats

De verzamelplaats voor alle leerlingen, de medewerkers en de bezoekers van SBO Diekmaat is:

**Het voetbalveld van SBO Diekmaat;
Iedere groep heeft een vaste plek op het voetbalveld aangegeven door
nummering op het hek**

De BHV-ers controleren het gebouw op achterblijvers. Niemand verlaat de verzamelplaats voordat de verantwoordelijke BHV-er hier opdracht voor heeft gegeven.

8.5 Opvang na ontruiming

De leerlingen, de medewerkers en de bezoekers die het pand hebben verlaten begeven zich naar de verzamelplaats. De groepsleerkracht die ook BHV-er is draagt zijn/haar leerlingen over aan een collega om deze leerlingen mee te nemen naar de verzamelplaats.

De BHV-ers (in het oranje/geel veiligheidsvest) melden zich bij de groepsleerkrachten op de verzamelplaats en vragen of alle leerlingen aanwezig zijn of dat er leerling(en) worden gemist.

Het hoofd ontruiming geeft zo snel mogelijk door aan de bevelvoerder van de brandweer of er zich nog personen in het pand bevinden, en zo ja op welke plaats.

De verantwoordelijke BHV-er beslist, in overleg met de brandweer, of de leerlingen, de medewerkers en de bezoekers de verzamelplaats kunnen verlaten.

8.6 Vluchtroute geblokkeerd

Is het gebruik van de vluchtwegen niet meer mogelijk dan blijven de leerlingen, de medewerkers en de bezoekers op de desbetreffende locatie tot er redding komt, ga hierbij naar een locatie die het verst van het gevaar verwijderd is en voor redding het best bereikbaar is. Neem zo nodig een andere vluchtroute. Houd ramen en deuren zoveel mogelijk gesloten, behalve de ramen in de ruimte waar op de brandweer wordt gewacht.

Via één van de geopende ramen kan de brandweer worden gewaarschuwd en komt er meer zuurstof voor de aanwezige personen in de ruimte.

8.7 Beëindiging alarmtoestand

Indien het gebouw is ontruimd en het pand door de brandweer veilig is verklaard, wordt door de verantwoordelijke BHV-er aan de leerlingen, de medewerkers en de bezoekers medegedeeld dat men het pand weer kan betreden.

8.8. Ontruimingsoefening

Twee keer per jaar wordt er een ontruimingsoefening gehouden. In de eerste maanden van het schooljaar en in de maand januari/februari vinden de ontruimingsoefeningen plaats. De BHV-ers evalueren de ontruimingsoefeningen en zullen indien noodzakelijk procedures aanpassen en verbeteren.

Hoofdstuk 9 Vermoeden van huiselijk geweld, mishandeling, verwaarlozing en seksueel misbruik

9.1 Inleiding

Scholen zijn bij uitstek plaatsen waar (een vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling gesignaleerd kan worden.

Leerkrachten hebben een vertrouwensrelatie met leerlingen opgebouwd en kunnen een belangrijke signaalfunctie vervullen.

9.2 Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand in de huiselijke kring van het slachtoffer wordt/is gepleegd. Geweld betekent in dit verband aantasting van de persoonlijke integriteit. Onderscheid wordt gemaakt tussen geestelijk en lichamelijk geweld, waaronder seksueel geweld.

In dit protocol gaat het om huiselijk geweld, waarbij kinderen en jongeren betrokken zijn. Dit betekent dat de meest voorkomende signalen betrekking zullen hebben op het getuige zijn van geweld en het slachtoffer zijn van kindermishandeling.

We onderscheiden de volgende vormen van mishandeling:

- Lichamelijke mishandeling
- Psychische mishandeling
- Seksuele mishandeling
- Lichamelijke verwaarlozing
- Psychische verwaarlozing

Het is mogelijk dat de verschillende vormen van mishandeling tegelijkertijd voorkomen.

9.3 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

SBO Diekmaat hanteert de meldcode voor het basisonderwijs die is gebaseerd op de basismeldcode "Huiselijk geweld en kindermishandeling", ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Centraal in de meldcode staat het 'stappenplan verbeterde meldcode'. De app 'Meldcode 5' is hiervoor tevens te raadplegen.

De Stichting OPONOA heeft in 2021 de informatie over de meldcode "Huiselijk geweld en kindermishandeling OPONOA" geactualiseerd en is als afzonderlijke bijlage opgenomen in het 'Arbobeleidsplan' (d.d. januari 2021)

9.4 Vermoeden van seksueel misbruik

Bij vermoeden van seksueel misbruik moet medewerker dit onmiddellijk bekend maken bij het directie van de school en het College van Bestuur stichting OPONOA. Dit geldt voor alle medewerkers op een school.

Het College van Bestuur is bij een melding verplicht dit te melden bij de vertrouwensinspecteur en inspectie van het onderwijs.

Als na overleg met de vertrouwensinspecteur een redelijk vermoeden bestaat van een zedendelict is het College van Bestuur verplicht aangifte te doen bij de politie.

Hoofdstuk 10 Incidentenregistratie (groot probleemgedrag)

10.1 Registeren van gedragsincidenten

Systematische gedragsregistratie geeft zicht op de ontwikkeling van leerlingen en maakt vroegtijdig ingrijpen bij problemen mogelijk.

De data van het registratiesysteem worden gebruikt om op het gedrag te sturen op individueel niveau, groepsniveau en schoolniveau.

Een kernonderdeel van SWPBS is de systematische gedragsregistratie. Gedragsincidenten worden geregistreerd en geanalyseerd. Het gedragsteam weet door registratie precies wat er gebeurt op en rond de school en wie erbij betrokken zijn. Zo kan gericht actie worden ondernomen en beleid worden aangepast. De leerlingen van wie het gedrag opvallend veel geregistreerd worden, kunnen door het team/ de bouw / de pleinwacht extra in de gaten gehouden worden. In overleg met de leerkracht wordt bekeken welke ondersteuning nodig is. Op deze manier wordt er snel ingegrepen en kan een risicovolle ontwikkeling voorkomen worden.

Dus door het registreren van incidenten kunnen we als school zien:

- welke incidenten plaatsvinden;
- maar ook waar ze vaak voorkomen;
- en op welke momenten.

De analyse van de geregistreeerde incidenten levert input op voor de te nemen maatregelen en beleidsontwikkeling.

10.2 Schoolafspraken gedragsregistratie

In ParnasSys worden de gedragsincidenten geregistreerd als notitie in het format (zie bijlage 10.1)

Klein probleemgedrag dat kan worden opgelost met de reactieprocedure wordt niet geregistreerd. Een duidelijk onderscheid tussen klein probleemgedrag en groot probleemgedrag is dus hierbij belangrijk.

De genomen maatregelen bij groot probleemgedrag worden tevens vermeld.

Aan het eind van de maand wordt een totaaloverzicht uit ParnasSys gegenereerd van de geregistreeerde incidenten, per bouw uitgesplitst.

In een Excel-overzicht worden de maandelijks geregistreeerde gedragsincidenten door de administratie verwerkt. Het schematisch overzicht geeft in één oogopslag de geregistreeerde incidenten weer.

Twee leden van het PBS-team analyseren het overzicht en leerlingen die frequent worden vermeld in het registratieoverzicht worden besproken met de zorgcoördinator

De zorgcoördinator gaat in gesprek met de groepsleerkracht om vast te stellen wat de leerling nodig heeft om aan de gedragsverwachtingen te kunnen voldoen.

Mogelijke interventies zijn: het inzetten van een pleinkaat, een Goeie-dag kaart of een individueel handelingsplan gedrag.

Hoofdstuk 11 Rouwverwerking

Wanneer de school een bericht van overlijden van een leerling of van een ouder/verzorger van een leerling ontvangt dan is het van belang dat er een aantal afspraken, richtlijnen en aandachtspunten op papier staan.

Het meest waarschijnlijk is dat een bericht van overlijden bij de groepsleerkracht of de directie binnenkomt.

- De directie controleert of het bericht juist is.
- De directie meldt dit aan de groepsleerkracht.
- De groepsleerkracht licht de klasgenoten op passende wijze in met behulp van de op school aanwezige middelen.
- Ouder(s)/verzorger(s) van de klasgenoten krijgen hierover schriftelijk bericht van de directie.
- De directie licht het team in, denk aan het informeren van de medewerkers die parttime werken en aan eventueel de vervoerder.
- De directie neemt contact op met het College van Bestuur over een advertentie in de krant (ouderraad / MR).
- In geval van het overlijden van een leerling bespreekt de groepsleerkracht met de Commissie van Begeleiding het plan van aanpak.
- De directie overlegt binnen het team wie er naar de uitvaart gaat. In ieder geval de groepsleerkracht en de directie.
- Of klasgenoten naar de uitvaart gaan wordt besproken met de familie. Worden (enkele) klasgenoten op de uitvaart verwacht, dan wordt dit besproken met de betrokken ouder(s)/verzorger(s).
- Als er een ouder/verzorger overleden is en het kind komt weer op school wordt er in de groep op passende wijze aandacht aan het overlijden (en eventueel de uitvaart) besteed.
- De groepsleerkracht heeft de eerste maanden regelmatig contact met de overgebleven ouder over het overlijden en de reacties hierop van het kind.

Wanneer een leerling of ouder/verzorger overlijdt in een schoolvakantie zal de ontvanger van het bericht zo spoedig mogelijk de directie inlichten.

De betrokken groepsleerkracht(en) worden de eerste dagen na het overlijden van een leerling of familielid vrijgesteld van niet-lesgebonden activiteiten zoals pleinwacht, busdienst, oudergesprekken e.d. De groepsleerkracht kan de volledige aandacht geven aan de groep.

De directie zorgt voor vervanging van de evt. pleinwachten, busdiensten e.d.

Opvang leerlingen:

- Tijd en ruimte vrijmaken voor emoties.
- Wees erop voorbereid dat het overlijdensbericht andere verlieservaringen kunnen reactiveren, zowel bij leerlingen als leerkrachten.
- Ook denken aan afwezige collega's en leerlingen.

Er is voor de Needse scholen een leskist over rouwverwerking samengesteld. De leskist staat op de Kardinaal Alfrinkschool in Neede. De directie van de Diekmaat zorgt dat de leskist op de Diekmaat komt.

Groepsleerkrachten kunnen onderwijsondersteuners (denk aan intern begeleider of orthopedagoog) om advies en ondersteuning vragen.

De uitvaartverenigingen beschikken over bruikbaar materiaal welke gebruikt kunnen worden bij rouwverwerking.

De ondersteuning en begeleiding kan voor elke groep anders zijn. Er kan gebruik gemaakt worden van bovengenoemde leskist. De groepsleerkracht kan het ook op zijn/haar eigen manier doen.

Denk eraan dat kinderen met ASS vaak behoefte hebben aan "echte" informatie. ("Een dood vogeltje heeft niets te maken met een overleden ouder")

Bij de GGD Noord- en Oost Gelderland is informatie over rouwverwerking te verkrijgen:

adres: Rijkstraatweg 65

plaats: 7231 AC Warnsveld

t: 088 – 443 30 00

e: ggd@ggdnog.nl

Websites waar informatie over rouwverwerking te vinden is:

www.achterderegenboog.nl

www.kankerspoken.nl

www.monuta.nl

Titels van bruikbare boeken bij rouwverwerking:

➤ onderbouw

Dood is niet gewoon
(therapeutisch, realistisch prentenboek)

Derk Das blijft altijd bij ons

Kikker en het vogeltje

Stilte a.u.b. ik denk aan kip

Martine Delfos

Susan Varley

Max Velthuis

Hans Hagen en Harry Geelen

➤ midden- en bovenbouw

Zonder papa

En opeens is alles anders

Pijnstillers

GSM

D. Verreydt

Y. van Emmerik

Carry Slee

M. Gommeren